

**SVM1340 Hjortenæs, Sorø sogn, Alsted herred, tidl. Sorø amt.
Sted nr. 04.01.11. Sb.nr. 24.**

Kampagne: 09-06-2010 KUAS nr. -

Besigtigelse og summarisk dokumentation af vejkiste over Ørbæk Rende nær Sorø sø.

Vejkistgens velbevarede østside, nedstrøms. Foto D2, Sydvestsjælland Museum.

Indhold

Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data	2
Topografi, terræn og undergrund	3
Målesystem	4
Øvrige data	4
Udgravningsmetode	4
Undersøgelsens resultater	4
Fremtidigt arbejde på stedet.....	4
Anlægsliste	5
Anlægsbeskrivelse	6
Fotoliste	7
Bilag 1. Fotooversigt.	

Abstract

Kampagne: 09-06-2010

Vejkiste sat af delvis kløvede "kampesten". Kisten er under erosion. Den fungerer nu som overførsel af stien omkring Sorø sø. Ligger på et formodentlig ældre, mindre vejforløb nedenfor et tydeligt hulvejsforløb over Ørbæk Rende mellem vejkisten og den nuværende retlinede landevej.

Undersøgelsens forhistorie

Kampagne: 09-06-2010

I forbindelse med ansøgning om en nødvendig renovering har ejer ansøgt Sorø kommune om tilladelse til arbejdet. I den forbindelse har museet på eget initiativ besigtiget og kort beksrevet vejkisten.

Administrative data

Kampagne: 09-06-2010

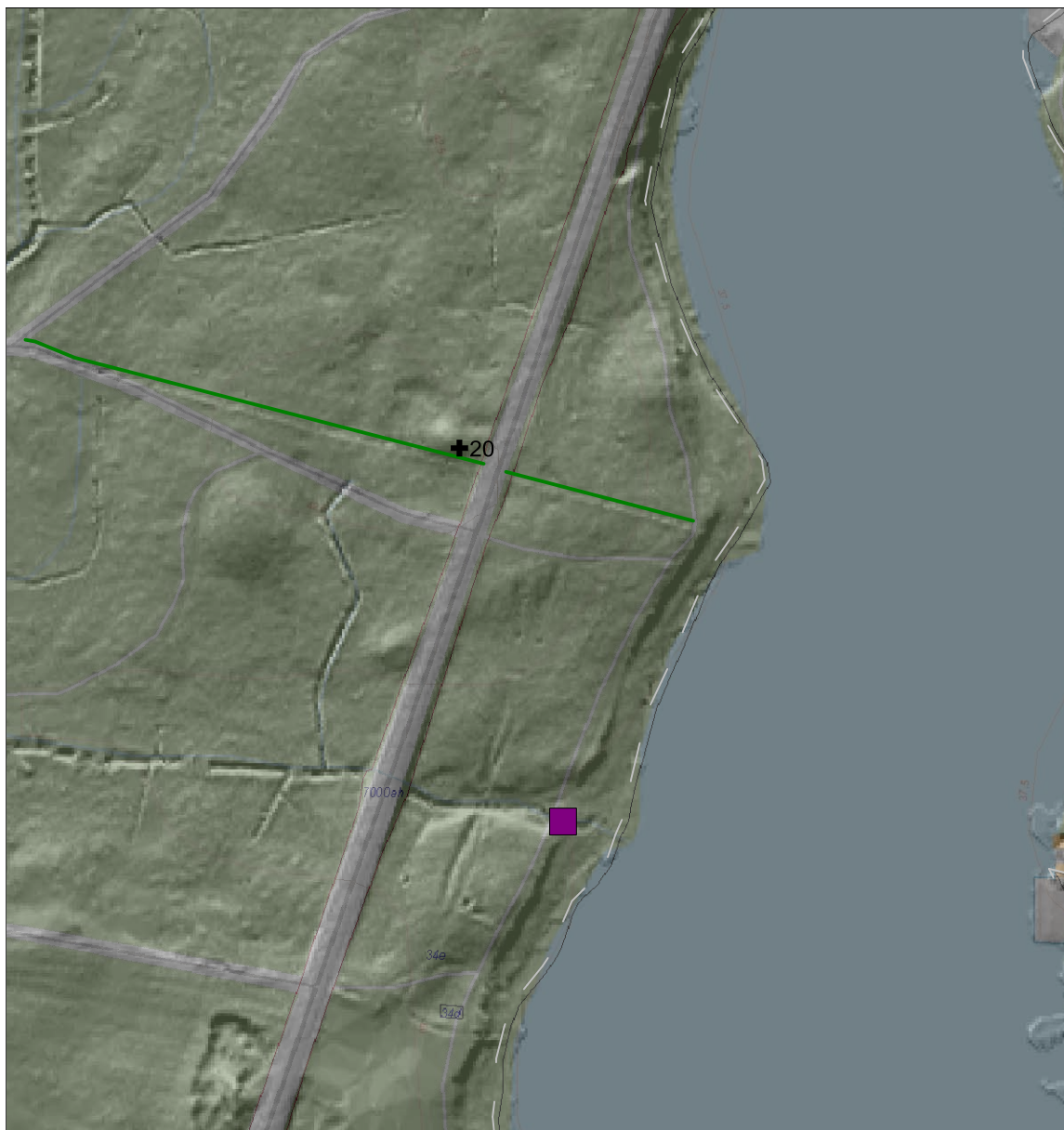
Dokumentation indgår i Sydvestsjælland Museums beretningsarkiv for arkæologiske sager og er fundanmeldt til Kulturarvsstyrelsens Fund og Fortidsminder.

Topografi, terræn og undergrund

Kampagne: 09-06-2010

Vejkisten ligger få meter fra bredden af Sorø sø formodentlig omtrent ved en formodet højere vandstand i søen forårsaget af en opstemning til den tidligere vandmølle ved Klosteret, nu Sorø Akademi. Den fører over Ørbæk Rende, der nu fremstår forholdsvis kraftigt nedgraved som en del af skovens drænsystem.

Ca. 40 meter ovenfor vejkisten ses både i naturen og på højdeskanninger et kraftigt hulvejssystem, der krydser Ørbæk Rende nedenfor den nuværende landevej anlagt retlinet på vejdæmning.

Kort 1. Vejkistens beliggenhed markeret med violet kvadrat. Den nuværende sti/vej ses som en svag fordybning, skygge, mens et tidligere hulvejsforløb tegner sig tydeligt mod vest. "Kystskrænten" fra en formodet højere vandstand i søen ses ligeledes tydeligt omtrent på højde med vejkisten. Kortbaggrund Topografisk kort og højdeskanning (gråtonet, halvgennemsigtig). Copyright: Kort- og matrikelstyrelsen.

Målesystem

Kampagne: 09-06-2010

Stenkisten er indmålt fra kort med nøjagtig lokalisering v.h.a. højdeskanninger, der viser den nuværende "søstis" præcise forløb jf. Kort 1.

Øvrige data

Kampagne: 09-06-2010

Udgravningsmetode

Kampagne: 09-06-2010

Der er alene sket en fotoregistrering og bekskrivelse jf. anlægsbeskrivelsen til A1 = vejkisten.

Undersøgelsens resultater

Kampagne: 09-06-2010

Vejkisten indgår i nuværende stiforløb som et naturligt element. En præcis datering kan ikke ske, men den synes anlagt før opmålingen til de Høje Målebordsblade (ca. 1880). Det har ikke kunne konstateres om vejforløbet med eller uden vejkiste genfindes på de tidligste matrikelkort fra ca. 1770-80.

Vejforløbet synes dog at afløse et tidligere hulvejssystem beliggende lidt højere i terænet.

Fremtidigt arbejde på stedet

Kampagne: 09-06-2010

Vejkisten er under erosion på grund af sammenskridning af dens opstrøms side og kan formentlig repareres med de eksisterende materialer og opnå sin korrekte funktion.

Evt. kunne et groft "risteværk" af lodretstående rafter eller lignende beskytte mod fremtidig pakning af nedstrømmende grene og stammer.

Sydvestsjælland Museum d. 09-06-2010

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Fase	Tegn.	Indgår i	Består af
Kampagne: 09-06-2010							
A1	Landtransport	Vejkiste	Nyere tid (1661 -)				

Anlægsbeskrivelse

Kampagne: 09-06-2010

A1

Landtransport, Vejkiste, Nyere tid (1661 -)

Vejkiste sat af granit/gnejs i siderne og med overliggere af flade og delvis kløvede sten af samme materialer. Bredden af vejbanen målt til maksimalt 2,9 meter - jf. foto D1. Åbningen til gennemløbet står med rette sider og er målt i østsiden 0,5 meter høj og 0,4 meter bred - jf. foto D2. Tilstanden synes gennemgående god - dog er vestsiden sammenskreden og den tydeligt kløvede overligger skredet i vandløbet, hvor den sammen med de indskredne sidesten danner en opstemning jf. foto D3. Hvornår anlæggelsen skal dateres er uvis, dog formentlig før 1880, da vejforløbet tydeligt ses på De høje målebordsblade målt ca. 1880. I museet har vi endnu ikke (2010-06-09) lokaliseret originalt matrikelkort for dette område, hvor et vejforløb omkring 1770 ville være gengivet.

Tegninger:

Foto: D/1,D/2,D/3

Består:

Fund:

Fotoliste

Film	Billede	Motiv	Anlæg	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
Kampagne: 09-06-2010							
D	1	Stenkistens vejbelægning set fra nord	A1		digitalt foto	09-06-2010	Hugo Hvid Sørensen
D	2	Stenkisten set fra øst med intakt gennemløb og på undersiden kløvet overligger.	A1		digitalt foto	09-06-2010	Hugo Hvid Sørensen
D	3	Stenkisten set fra nordvest. Den nedskredne overligger skimtes øvert ovenvande og som en lidt utydelig, ret kant under vandet.	A1		digitalt foto	09-06-2010	Hugo Hvid Sørensen

D01

D02

D03